

تعویق صدور حکم در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲

نغمه فرهود^۱، رضا خاکزاد^۲

^۱ استادیار گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اندیمشک، اندیمشک، ایران
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد جزا و جرم شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد پردیس، پردیس، ایران

چکیده

تجلی مفاهیم و رویکردهای جرم شناختی در حوزه کیفر و حقوق کیفری از جمله دست آوردهایی است که قانونگذار در قانون مجازات جدید مدنظر قرار داده است. این نگرش‌های نوین در اثر تحولاتی که در نظام‌های حقوقی پدیدار گردیده، ملاحظه فلسفه مجازات و مبانی آن را نیز دستخوش تغییرات و تحولاتی قرار داده است. آنچه از مجرم در فرایند ارتکاب جرم ملحوظ نظر قرار می‌گیرد؛ رویکردی است که اغلب نظام‌های حقوقی با جنبه‌های اصلاحی و برخلاف گذشته به آن نگرسته می‌شود. دیگر مجرم صرفاً یک عنصر فاسد و ضد اجتماعی قلمداد نمی‌شود بلکه بیماری است که با تدابیری نیاز به اصلاح و باز اجتماعی شدن دارد. لذا با گسترش و نفوذ این طرز تلقی و با شناخت بهتر بزهکار و بزهکاری براساس مبانی حقوق کیفری و جرم شناسی، فلسفه مجازات نیز تغییر یافته و زمینه اجرای عدالت قضایی نسبت به گذشته، هموارتر گردیده است. در مسیر این طرز تفکر و این تحول بوده است که سردمداران نظام عدالت کیفری مصلحت را بر اغماض در مجازات دیده‌اند. بنابراین دست به تأسیس‌هایی در این جهت زده‌اند که مجازات را به تعویق بیندازند. اما این رویکرد نوین نیاز به استدلالی حقوقی و کیفری داشت تا در سایه این استدلالات شروطی را در این محدوده ایجاد نمایند. این شروط آبشخور نفعی بود که مجرم را از ورود به زندان بازداریم تا دیگر بار وی را در دانشگاه ارتکاب جرم رها نماییم. به هر حال تعویق صدور حکم گرانیگاه این تحقیق بوده و فلسفه آن در اندیشه قانونگذار دیدگاهی است جرم شناختی و در راستای پیشگیری از برچسب مجرمیت به مرتکب گام بر می‌دارد تا بهترین نفع را در این فرایند بتوانیم داشته باشیم. و عده‌ای از علمای حقوق جزا و جامعه‌شناسان به این فکر افتاده‌اند که این تأسیس حقوقی که آن را تعویق صدور حکم می‌نامند در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ مقنن در فصل پنجم مواد (۴۰ تا ۴۵) ذکر نموده است. در طول جریان دادرسی قاضی از ابتدای رسیدگی تا زمان صدور حکم قطعی ممکن است از نهادهای مختلفی برای تعویق و یا تخفیف مجازات استفاده کند که هدف از استفاده از همه نهادهای مزبور به طور کلی برگشت بزهکار به جامعه و اصلاح نهایی اجتماع به وسیله دستگاه قضایی است و این برخورد خود نوعی ترسیم و اصلاح ساختارهای رفتاری افراد جامعه تلقی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: تعویق صدور حکم؛ برچسب زنی؛ فردی کردن مجازات؛ رویکرد اصلاحی

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۲۰۸-۲۳۰